

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työläisten... nennkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Ore., joka... tistai "The Western Workmen's Pub. Co:n kustantamana.

Huoneisto sijaitsee 10:n ja Duane katu... jujen kulmassa. Puhelin 365. Ilmoitus hinta 50 senttiä tuumalta kerran.

TILAUSHINNAT YHDYSVALTOIHIN 1 vuosikerta \$1.00, puoli vuotta 60c CANADAAN 1 vuosikerta \$1.25, puoli vuotta 75c SUOMEEN 1 vuosikerta \$1.50, puoli vuotta 80c

TOVERITAR

(THE WOMAN COMRADE.)

Organ of the Finnish Working Women in America. Published every Tuesday by The Western Workmen's Publishing Co.

SUBSCRIPTION RATES IN THE UNITED STATES: One year \$1.00, 6 months 60c IN CANADA: One yer \$1.25, 6 months 75c IN FOREIGN COUNTRIES: One year \$1.50, 6 months 80c ADDRESS: TOVERITAR Box 99, Astoria, Ore.

TOIMITUS Selma Jokela-McCone 321 1/2 Oak St. Portland, Ore.

Toverittaren yksityisnumeroiden hinta on viisisenttiä kappale... si niputtain ostain, jolloin ne ovat (viisi kappaletta ja siitä ylöspäin) kaksi senttiä kappale.

Toimitus on siirtynyt Portlandiin

Toverittaren toimitus on siirtynyt Portlandiin, Ore., joten kaikki paikkakuntakirjeet, artikkelit, runot y. m. sellaiset toimitukselle tarkoitettut kirjeet on lähetettävä osotteella: TOVERITTAREN TOIMITUS, 321 1/2 Oak St. Portland, Ore.

Kaikki rahalähetykset, tilaukset, ilmoitukset ja osotteiden muutokset on lähetettävä suoraan konttoriin osotteella: Toveritar, Box 99, Astoria, Oregon.

Table with 2 columns: Item and Price. Uusia tilauksia 69, Uudistuksia 29, Katkennut 29

KAHVI-JUTTUJA

Vuosien vaihteessa

Vuosi on umpeen kulunut siitä kun Toverittaren nykyinen toimittaja ryhtyi toimeensa. Olin juuri päässyt matkani perille edellisellä iltana, kun seuraavana päivänä sain määräyksen ryhtyä työhöni. Entinen toimittaja kyllä oli luvannut viipya toimestaan niin kauan, että saisin hieman levätä matkasta (sillä ei suinkaan ollut se virkistävää matkustaa kolmen kuukauden vanhan lapsen kanssa yhämittaan poikki mantereen Bostonista Astoriaan), mutta entinen toimittaja potkittiin eli "säkättiin" toimestaan heti minun tulleena. Kolmessa päivässä siis oli saatava ensimmäinen lehti ulos, johon ei ollut mitään varattuna (entinen toimittaja oli kaikké ottanut mukaansa, jos hänellä olisi jotain ollutkin). Ja niin sitä sitten alettiin. Työ ei suinkaan ollut helppoa ja luopaavaa. Päinvastoin, asema näytti mitä synkimmältä. Tilaa määrä oli laskenut 2,886:teen ja se yhä vaan laski viikko viikon perään kunnes laski niin alle, että maaliskuun oli ainoastaan 2,490 tilaajaa. Kukaan ei näyttännyt välittävän koko lehdestä. Paikkakuntakirjeitä tuli pari tai kolme viikossa. Tilauksia ei uudistettu nimiksikään; uusia tilauksia tuli lähes yhtä vähän ja tilauksia kat-

ONNELLISTA UUTTA VUOTTA SELMA-TÄDILLE, 1916.

Oi olkoon onnetar kodissain tänään alkavan vuoden lahja. Ja "Toveritar" lukijoillensa kuin kevään koivun mahla — On mehevän makeaa mahla tuojonk' "Toveritar" meille suo —

Sa nostaa tahdoti aljetun työn mi voimain puutetta kärsi. — Kun heelmiä ootimme kasvilta niin myrrä sen juuria järsi. Mutt' nousipä taas meille "Toveritar" mi Selma-tätiä kiittää.

Ne aallot mi pauhavi luonasi, sun purtesi uhaten kaataa, ne huomenna tyyntyy ja alkavat sun urasi työn eteen raataa. On vaikutusvoima niin kova, jonk' Selma-täti omaa!

Ah oispa enemmän Selmoja ja enemmän tätejä noita, niin ehkäpä pian jo päivittäin sois puu meille omenoita. Siis tarmoaa työhön ja tehtäviin vuoden loppuun olkoon riittämiin. Vilpittömästi toivoo Klaudie Parkkonen.

KOSKA NYT ON KARKAUS-VUOSI,

niin kehotamme kaikkia naisia lähettämään rakkauskreivin toveri Tossulle ja tilaamaan hänet itselleen kaveriksi tälle vuodelle huolimatta siitä kuinka mustankipeiksi hellut ja ukot siitä tulevat. Tossu on poika, johon kaikkien naisten tulee tutustua, sitä todistaa sen tämän vuoden ensi numerokin, joka juuri saapui Toverittaren toimitukseen. Koko vuosik. \$1.25, puoli vuosik. 65 senttiä. Pankaa tilaus menemään osotteella: Tossun konttori, Box 553 Superior, Wis., tahi voi sitä tilata Toverittarenkin kautta.

Naisten toiminnasta

HANNA, WYO.

Tarmoaa ja kestävyyttä toivotan kaikille toverille ja toverittarille alkavalle taisteluvuodelle. Joulullan vietto Hannassa onnistui hyvin. Yleisöä oli haali ääriään myöten täynnä. Ohjelmaa oli paljon ja arvokasta. Puheita oli tov. Lahdelta ja Paavolalta. Lapset esittivät näyttökappaleen ni-

kesi masentava määrä joka viikko.

Kaikki kehoitukset, rukoukset, haukkumiset ja kiitokset menivät kuin olisi tyhjille seinille puhunut. Näytti siltä, että nekään, jotka lehteä vielä tilaavat, eivät sitä lue, kun ei minkäänlaista vastausta mistään kuulunut. Mutta en sentään vielä toivonani heittänyt. Vihdoin sain ulos "naisten päivän" numeron. Sain länsipirin piirisihteerin välityksellä puhutuksi sitä niin, että se otettiin huomioon. Puhvausta yhtyivät avustamaan myöskin Toveri, Työmies ja Raivaaja. Nyt oli päästy alkuun. Paikkakuntakirjeitä tosin oli jo enemminkin alkanut tulemaan enemmän, joka osoitti sitä, että Toverittarellemme alkavat antaa huomiota jotkut muutkin paitsi toimittaja. Länsipiirikokous ja yhtiökokous myöskin auttoivat asiaamme eteenpäin, sillä tällaisen taloudellisen ahdingon aikana huomattiin se seikka, että Toveritar voisi olla hyvä "apu" tälle elämän kumppanillensa Toverille, jos sitä hieman autettaisiin matkaan. Ja olen iloinen, etä asia niin on. Tein robkean julistuksen, että Toverittaren tilaajamäärä olisi kohotettava kymmeneen tuhanteen juhannukseen mennessä. Vaikka en uskonut, että se kymmeneen tuhanteen sen ajan sisällä nousee, niin kuitenkin tein esityksen siksi, että en katsonut sel-

meitä "Columbian kukkatarha". Yleisö oli hyvin tyytyväinen lasten esitykseen ja palkitsi esittäjät vilkkaalla suosionosoituksilla. Paljon olisi ohjelmassa mainitsemisen arvoista, vaan toimihenkilönä olen en voinut niin tarkalleen seurata, mutta suosionosoituksista päättään miellyttivät esittäjät yleisöä. Lapsille jaettiin joululahjoja ja oli kai ne aikulsetkin muistaneet tuttavlaan lahjoilla. Kahvia ja hedelmiä tarjottiin vapaasti yleisölle. Olin aivan unhoittaan maininta, että meillä oli kuusikin. Se oli kai tuotu kymmenen mailin päästä, kun meillä täällä Hannassa ei ole sellaisia.

Jouluk. 18 pnä oli Ompeluseuran myyjäiset ja onnistui ne tavallisesti. Tulot käsitoista ja kahvista oli yhteensä 50 dollaria. Viime aikoina on tänne tullut useampia entisiä kansalaisia. Terve tuloa! Täällä onkin nykyään paljon suomalaisia, ollen osaston jäsenluku jo yli 200.

Vielä tahtoisin lausua sanan parille toverittarille, jotka ovat suosiollisia ompeluseuran toiminnalle ja aina ovat valmiit ottamaan vastaan käsitöitä, että miksi ette yhtä hyvin voisi edes joskus käydä ompeluseuran kokouksissa? Jos kaikki olisivat yksimielisä, niin silloin varmaan saataisiin toiminta vilkkaaksi ja miellyttäväksi. Ainakin olisi toivomisen varaa näinkin suuressa joukossa kuin on Hannassa. Ailina.

ILWACO, WASH.

Aijon vähän töhertää Toverittareen jos toimitus tilaa antaa. Koska meillä on nyt taas ollut ja mennyt joulujuhlat. Vaikka ei se meille työläisille tunnu miltään juhlasta, kun aina on puute ahdistamassa. Joulua muodostuu meille työläisvanhemmille oikean kiusan juhlaiksi, kun porvarit panevat näyttelulle kaikenlaisia leikkikaluja ja lapset, jotka eivät vielä käsitä, että ei sellaisiin rahat riittä, vaan yhä pyytävät, että heille ostettaisiin.

Meillä oli Temppeissä laitettu kuusi attolittana. Sinne kerääntyi iltaansa viettämään väkeä. Oli siellä ohjelmaakin. Lapset esittivät pienen kuvaelman, joka oli hauska katsoa, kun lapset esintyivät. Toivoisin, että edelleenkin näyttäisivät pieniä kuvaelmia. Oli sinne pukkikin muistanut tulla lapsia ilahuttamaan.

Täältä käväsi Saksassa Jouluna toverit Sanni Koskela ja toi siltä Nikolalle lahjaksi ison pojan möllikkään, ja näyttipä, että Nikolai oli hyvin tyytyväinen joululahjaansa.

Ompeluseura on ottanut vähäksi aikaa lomaan huonon ajan tähden, vaan kun kevätpuoleen työt alkavat, niin silloin entistä uutterammin toimeen me jokainen nainen. Ei anneta enää minkään pikkuseikkain hajottaa toimintaamme.

Sitte lopuksi toivotan tarmokasta intoa Toverittaren levittämisessä vasta alkavalle uudelle vuodelle kaikille naisille ja miehille. Piirtää Minä.

laisen työn suorittamista sen ajan sisällä lainkaan mahdottomaksi, jos vaan olisi asiaan innostuneita henkilöitä edes suu-remmilla suomalaisilla pesäpajoilla. Kehoitukseksi luettiin — ainakin, muutamit sen lukivat — ja yhtyivät siihen. Ei sentään kymmenen tuhannen huutoon, vaan että tilaajamäärä olisi kulu- van vuoden aikana kohotettava vähintään kauteen tuhanteen. Yhä useammat ja useammat alkoivat kerrata, että Toverittaren tilaajamäärä on kohotettava ja — tilaajamäärä alkoi kohota. Ja se antoi minullekin voimia ponnistamaan eteenpäin.

Myöskin minulle tässä ponnistelussa on ollut suurena apuna se, että sain tietää, että työlleni annetaan tunnustusta. Lehden lukijat — nyt jo luettiin Toverittarta — alkoivat lehteä kiittää paikkakuntakirjeissä, mutta useammoin vielä yksityisissä kirjeissä toimitukselle persoonallisesti. Kaikista niistä kirjeistä tahdon nyt tässä kiittää kaikkia, sillä luulempa, että useampi niistä kirjeistä on jäänyt yksityisesti vastaamatta, ei sentähden, etten olisi tahtonut niihin vastata, vaan sentähden, että minulla ei ole ollut siihen aikaa eikä tilaisuutta. Nillä kirjeillänne olette te auttaneet lehteenne pulasta, sillä tuskinpa olisi jaksanut työtäni suorittaa, jos ette te olisi minua

KIRJEENVAIHTAJILLE

Jokaisen, joka lähettää kirjoituksen Toverittareen, olipa se sitten mikä kirjoitus tahansa, tulee sen mukana seurata kirjoittajan oikea nimi ja osoite. Sellaisia kirjeitä ei voida ottaa huomioon, missä ei ole kirjoittajan nimeä ja osoitetta mukana.

Sellaisia kirjeitä, joissa ei ole mitään muuta kuin jonkun yksityisen henkilön nälvimistä tai jossa joku yksityinen puhdistelee ja puolustelee itseään persoonallista laatuva olevista juoruista ja parjauksista, emme ole latkanau halukkaita julkaisemaan, jos ei nillä jutulla ole mitään yhteyttä puolueajoiden kanssa. Yleistä laatuva olevia kasvatuksellisia kirjoituksia, joissa selitetään miten alhaista ja pikkumaisista toisten ihmisten parjaaminen ja juoruleminen on, kyllä mielellään julkaitaan. — Toim.

Missä syy?

On syksy myöhä — sairas nainen, kylmästä väristen, kulkee pitkin niljakkata tietä. Hän koettaa suojella takilla itseään, mutta se liian väljäähän hänen kuiltuneele vartaloilleen ei suojele häntä. Idän kylmä tuuli tunkentuu läpi luiden ja ydinten. — Voi hirveä kun se puistatti — — —

"Pian olen perillä, kun vaan jaksaisin" — lohdutteli hän itseään.

Koettaen kulkea voimiensa mukaan, jotka eivät tahtoneet riittää. Kohta saapuu hän pienelle asunnolle joka oli tuuhan metsän laidassa, jossa tuulikkin hieman heikkeni. Hetkeksi seisahdun ja ottaen takaisin henkeään, jota ahdisti, astuu sisälle tupaan ja istahtaa väsyneenä lavitsualle, joka oli liki uunia.

Samalla hypähti pieni tyttö, noin viisi vuotias, jakkaralta, kohoti häntä. "Äiti, äiti, johan tulit—" ja hyväillen heittäytyi äitinsä syliin.

"Johan minä lapseni. Oi kun väsyin."

Pieni tyttö nosti jakkaran lähemmäs äitiä. — "Ehän sinä jaksaa haakea maitoa, sinä niiru väsyit — eikä äiti — kyllä se isä saisi olla kotona, eikä saisi äiti?" koetti hän äitiä lohduttaa.

"Kyllähän minä lapseni, ja ehkäpä se isä tuleeikin pian kotiin" — sai äiti vaivoin sanotuksi. Kyyneleet tunkivat väkisininkin silmiin.

— Voi lapseni — ajatteli hän — missä on isä. Kolme kuuta on

aino uudestaan ja uudestaan innotaneet siihen.

Nyt ovat asiaan jo innostuneet lapset ja nuoretkin. Toverittarella on monta pientä asioitsijaa, jotka lähettävät enemmän tilauksia kun asetat aikuiset asioitsijat. Innostusta toivon heille edelleenkin. Samoin kaikille muillekin Toverittaren ystäville ja kaikille puolueajaisille Toverittaren levittämisessä. Nyt jo täytynee monen naistenlehden vastustajankin tunnistaa, että Toveritar on tärkeä lenti olemassa; että sillä on tärkeä osansa suoritettavana sosialistisessa liikkeessä. Sen tehtävä on viedä sosialismin kylvöä koteihin, joissa kasvatetaan lapset ja nuorisoo. Ja mikäpä on sen tärkeämpää kuin juuri tämä työ. Sanotaan, jos kuka tietää jonkun tärkeämmän tehtävän.

Sinä vössä on vasta päästy alkun. Siis ei vielä läheskään niin kypsyneiksi kuin tarvittaisiin. Toimitus ei ole tähän työhön vielä läheskään tyytyväinen. Toimituksen puolesta sitä tahdotaan aina vaan parantaa ja parantaa. Siihen itsepuolestani nyt toivon saavani paremman tilaisuuden täällä Portlandissa.

Mutta väsin en sittenkään voi työtäni eteenpäin viedä, sillä tämä ei suinkaan ole minun yksilöllistä työtäni. Ei läheskään. Minä teen sitä vaan pienen pienen osan. Suurin tehtävä lankeaa teidän osaksenne siellä rivissä, o-